

NADER ONDERZOEK

VLEERMUIZEN

*Aanvullend onderzoek in het kader van
de Wet natuurbescherming*

Locatie: Beeksestraat 53, Prinsenbeek

Rapportnummer: 2021-BE-0913

In opdracht van:

Vexpro bv
Horst 26
5126 BX Gilze

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2021-BE-0913

Opdrachtgever

Vexpro bv

Contactpersoon

Locatie

Beeksestraat 53, Prinsenbeek

Auteur

Collegiale controle

Opleverdatum

10 september 2021

Uitvoerder

De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
06-24218274
www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING EN ONDERZOEK	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Centrale vraagstelling	4
1.4 Criteria	4
2. WETTELIJK KADER	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortenbescherming	6
2.3 Zorgplicht	6
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING	7
3.1 Situering plangebied	7
3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen	7
3.3 Te verwachten soorten en functies	7
4. ONDERZOEK	9
4.1 Onderzoeksmethode	9
4.2 Volledigheid van de inventarisatie	10
4.3 Inventarisatie vleermuizen	10
4.4 Gebiedsfunctie	12
4.5 Overige soorten	13
5. RESULTATEN EN ADVIES	14
5.1 Resultaten	14
5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding	14
5.3 Aanbevelingen	15
6. BRONNEN	16

SAMENVATTING

Naar aanleiding van de ruimtelijke ontwikkeling aan de Beeksestraat 53, te Prinsenbeek, waar opdrachtgever voornemens is om de op het perceel aanwezige woning met bijgebouw af te breken, is in opdracht door Brabant Eco een ecologische quickscan uitgevoerd in juni 2021. Volgens het rapport met nummer 2021-BE-0913 d.d. 18 juni 2021 bieden de te slopen gebouwen potenties voor vleermuizen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen is niet met zekerheid uit te sluiten derhalve vindt mogelijk overtreding van artikel 3.1 lid 2,4 en 5 van de Wet natuurbescherming plaats.

Daarom is er op basis van voornoemde quickscan naar natuurwaarden geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het potentieel voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen en de functie van het plangebied voor deze diersoort.

Deze rapportage is een verslaglegging van het gedane onderzoek met te verwachten effecten en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie.

Uitgevoerd onderzoek van juni tot en met september 2021 leidt tot de conclusie dat er waarneming is gedaan van twee vleermuissoorten, namelijk de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). De Laatvlieger is overvliegend waargenomen en de gewone dwergvleermuis is overvliegend en minimaal foeragerend nabij het plangebied waargenomen.

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er is met zekerheid aan te nemen dat er zich geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing bevinden.

Er vindt geen overtreding plaats van de Wet natuurbescherming en er is geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Brabant Eco

September 2021

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever Vexpro bv wordt de woning met bijgebouw aan de Beeksestraat 53 afgebroken om vervolgens 5 seniorenwoningen en een appartementencomplex te bouwen. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Brabant Eco (quickscan flora en fauna met projectnummer 2021-BE-0913 d.d. 18 juni 2021) blijkt dat in het plangebied mogelijk vleermuizen aanwezig zijn. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd. Daarom heeft Brabant Eco in opdracht van Vexpro bv in het plangebied onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

1.2 Doelstelling

Het doel van het aanvullend nader onderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie. Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan om te toetsen of de Wet natuurbescherming wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

1.3 Centrale vraagstelling

Vragen die centraal staan binnen dit nader onderzoek zijn:

- Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige vleermuizen?
- Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en het functioneel gebruik.
- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.
- Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 van Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het protocol bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgeschreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden.

- Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.
- Bij het veldonderzoek is door Brabant Eco gebruik gemaakt van een batdetector, de Batlogger M, voor het maken van geluidsopnames in het veld. Voor de analyse van de geluidsopnames is gebruik gemaakt van het programma BatExplorer.

1.5 Geldigheid onderzoek

Houdbaarheid van verspreidingsgegevens zijn aan een maximale periode gebonden.

Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen. Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet significant veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Dit is hier echter, voorafgaande aan de voorgenomen verbouwing, niet het geval.

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland.

2.2 Soortenbescherming

Het nader onderzoek naar vleermuizen voor het project is uitgevoerd in het kader van hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (vogel- en habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

2.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor het in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3.1 Situering plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Beeksestraat 53, te Prinsenbeek.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit burgerwoningen. Het plangebied ligt op circa 190 meter van de A16.

3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens de veldinventarisatie van het plangebied en de directe omgeving behorende bij de quickscan, welke is uitgevoerd door twee ecologen van Brabant Eco in juni 2021, kon de aanwezigheid van mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten voor wat betreft de bebouwing.

Citaat uit het rapport:

“De woning biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen onder de dakpannen, in de spleten in de muur en onder de loodslabben. Daarnaast zijn er stootvoegen aanwezig waardoor vleermuizen de spouwmuur kunnen betreden.”

3.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat op basis van habitatkenmerken de bebouwing mogelijk een functie heeft voor vleermuizen. De potentie voor vleermuizen bestaat uit kieren en stootvoegen in de muren en in het dak welke kunnen leiden naar ruimtes onder het dak of in de spouw. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op de woning en het bijgebouw, terwijl het verdere plangebied en nadere omgeving ook meegenomen zijn.

In onderstaande tabel staan de in theorie eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten volgens NDFF. Deze verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De inhoud van de atlas wordt mede verzorgd door zes verenigingen en stichtingen: de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV), FLORON, het Landelijk Informatiecentrum Kranswieren (LIK) en stichting ANEMOON, stichting RAVON en de Zoogdiervereniging.

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen en de status van voorkomen in Nederland. Daarnaast is met een kruisje per soort aangegeven welke potenties het onderzochte plangebied en de nabije omgeving voor de desbetreffende soort heeft. Volgens het cursusdictaat 'Vleermuizen en planologie', (Limpens et al 2017), kunnen in dit deel van het land daarnaast ook o.a. de baardvleermuis en de franjestaart voorkomen. Ook deze zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel: eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten

Soort		Bescherming sregime	Mogelijk aanwezig	Winterverblijf plaats	Kraamverblijf plaats	Zomerverblijf plaats	Paarverblijf plaats	Verblijfplaats in gebouwen	Status*
Kleine dwerg vleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vooral	ZZ
Gewone dwerg vleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vooral	A
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vaak	A
Ruige dwerg vleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	-	X	X	soms	VA
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	Z
Watervleerm uis	<i>Myotis daubentonii</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	Z
Baardvleerm uis	<i>Myotis mystacinus</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	Z
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	Z

*A=algemeen, VA=vrij algemeen, Z= zeldzaam, ZZ= zeer zeldzaam

Aangezien er zich geen bosrijke omgeving in de omgeving van het plangebied bevindt en in het plangebied geen geschikte bomen aanwezig zijn die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen is er in dit onderzoek nadrukkelijk gelet op gebouw bewonende soorten die mogelijk een verblijfplaats hebben in het plangebied: de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis.

Het plangebied ligt niet in een bosrijke omgeving, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat er een typisch boom bewonende soort in het plangebied voorkomt.

4.1 Onderzoeksmethode

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door te focussen op aanwezige verblijfplaatsen in de te slopen woning en zoeken naar jagende, trekkende, en zwermende vleermuizen. En door te zoeken naar paarterritoria.

De echolocatie die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M of M2 van Elekon. Ultrasonische geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detectoren/recorders opgenomen. De Batlogger M of M2 registreert ook de GPS coördinaten (via een geïntegreerde GPS-ontvanger) en omgevingstemperatuur op het moment van opname. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden is er een opname gemaakt op een SDHC-kaart. Met de BatExplorer Software voor Windows werden opnames eventueel ook later geanalyseerd. De opnames werden in tijd en dus in het hoorbare bereik beluisterd. De software detecteert automatisch vleermuisgeluiden en geeft deze weer waarbij de BatExplorer ondersteunende identificatie van soorten aangeeft. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaansameling en gebiedsgebruik.

De voorzomerbezoeken in 2021 zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven en de vlieg- en foerageroutes. Tijdens de nazomerronden in 2021 lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder 7 tot 12 graden Celsius zijn (afhankelijk van de soort) belemmerende factoren.

Vleermuisonderzoek is behoorlijk complex, doordat de soortgroep gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen kent, met elk hun eigen functie. Een verblijfplaats kan gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Daarom wordt het onderzoek uitgevoerd volgens het landelijk vastgesteld protocol voor vleermuisonderzoek: Vleermuisprotocol 2021, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierversamenleving. Het vleermuisprotocol 2021 is een door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureau goedgekeurde methodiek. De protocollen hebben tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen voor de Wet natuurbescherming. Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie. De protocollen zijn opgesteld om het onderzoek voor de Wet natuurbescherming optimaal te laten verlopen. Wanneer de protocollen in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Onderzoeken die volgens deze protocollen uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

4.2 Volledigheid van de inventarisatie

Het onderzoek is volgens de genoemde protocollen uitgevoerd. Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan de Wet natuurbescherming. Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4.3 Inventarisatie vleermuizen

De planlocatie is 5x bezocht (zie onderstaande tabel) door ecologen van Brabant Eco. De ecologen van Brabant Eco zijn deskundig zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedoeld. Er wordt gewerkt vanuit de expertise van de te onderzoeken soorten opgedaan door ervaring, studie, vrijwilligerswerk en bijscholing onder andere door de opleidingen in natuur, vogels, amfibieën en reptielen en vleermuizen (planologie en analyse van geluiden) en scholing algemeen in ecologie en natuurwetgeving. Brabant Eco voert ecologisch onderzoek uit voor een opgebouwde kring van opdrachtgevers onder ecologische bureaus, overheden, bedrijven en particulieren.

Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op de aanwezigheid van foeragerende, communicerende, bouncende en in/uitvliegende vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd door ecologen Emma Heeren (EH), Melanie van Geloof (MG), Chris van de Ven (CV), Frenk van de Wal (FW) en Rian Oppers (RO).

Datum	Ecoloog	Tijd	Functie	Temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
20-06-2021	EH & MG	22:00-00:00	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	19 °C	3 BFT NNO	geen	Bewolkt
13-07-2021	EH & MG	21:55-23:55	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	17 °C	2 BF NW	geen tot licht	Bewolkt
14-07-2021	CV & FW	3:38-5:38	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	17 °C	2 BF N	geen	Bewolkt
16-08-2021	EH en RO	22:00-00:30	Paar- en winter verblijfplaatsen	15 °C	3 BFT ZW	geen	Licht bewolkt
06-09-2021	FW & MG	21:15-23:15	Paar- en winter verblijfplaatsen	18 °C	1 BFT O	geen	Geen

4.3.1 Eerste avondbezoek juni 2021

Het eerste avondbezoek in juni was gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen in de te slopen woning met bijbouw in het plangebied, waarbij ook gekeken is naar foerageergebied en eventuele vliegroutes. In het eerste half uur van het onderzoek is er twee keer een gewone dwergvleermuizen langs gevlogen vanaf Pater Rommelaan 22 in noordoostelijke richting. Rond 22:35 is er een overvliegende Laatvlieger gezien, deze kwam vanaf de wei (grasveld), en vloog in noordoostelijke richting weg.

Verder zijn er gedurende het onderzoek enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de omgeving van het plangebied (straat, plein).

Voor het avondbezoek in juni is gezocht naar sporen (mest, afgebeten vleugels enz.) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen sporen van het voorkomen van vleermuizen gevonden.

4.3.2 Tweede avondbezoek juli 2021

Het tweede avondbezoek in juli was met name gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het plangebied, met name in de te slopen gebouwen. Daarnaast is er gekeken naar de aanwezigheid van een foerageergebied en vliegroutes. Rond 22:30 is er een foeragerende gewone dwergvleermuis gezien aan de achterzijde van de woning. Deze is later nogmaals passerend waargenomen.

4.3.3 Ochtendbezoek juli 2021

Het ochtendbezoek in juli was met name gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen door te focussen op bouncende, aantikkende en invliegende vleermuizen, ook is er gekeken naar de aanwezigheid van een foerageergebied. Aan het begin van de ronde is er een foeragerende gewone dwergvleermuis langs de bomen bij de oprit gevlogen. Om 5:00 was er een overvliegende gewone dwergvleermuis aanwezig welke richting Pater Rommelaan 20/22 vloog. Deze vleermuis is vlak voor zonsopgang overvliegend gezien boven de Pater Rommelaan.

Na het ochtendbezoek zijn de in het plangebied voorkomende bomen extra gecontroleerd op loshangende schors, holtes en gaten waarin vleermuizen mogelijk verblijfplaatsen kunnen hebben. Er zijn geen mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen in de in het plangebied staande bomen.

4.3.4 Avondbezoek augustus 2021

Het eerste avondbezoek in augustus is met name gericht geweest op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Tot 22:30 is er een enkele keer een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de achterzijde van de woning. Na 22:30 werden er voortdurend sociale roepen (baltsen) waargenomen van de gewone dwergvleermuis. Telkens op verschillende plekken, echter niet in de buurt van de te slopen bebouwing. De sociale roepen waren duidelijker waarneembaar achter bij de achtertuinten van de Pater Rommelaan. Na 22:30 zijn er geen vleermuizen meer waargenomen.

4.3.5 Avondbezoek september 2021

Het avondbezoek in september was gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Er zijn deze avond geen baltsende vleermuizen waargenomen, maar wel een aantal overvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen aan de achterzijde van de woning. Dit betreft waarschijnlijk een individu.

4.3.6 Samenvatting en conclusies

In de gehele onderzoeksperiode zijn in en nabij het plangebied twee vleermuissoorten waargenomen: de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) maximaal 5 individuen en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) 1 individu. De Gewone dwergvleermuizen zijn passerend, foeragerend en baltsend waargenomen. De Laatvlieger is overvliegend waargenomen.

De verspreiding van de vleermuizen in en nabij het plangebied is met stippen in de onderstaande figuur aangegeven. De te slopen woning is in rood aangegeven. Dit betreft alle individuen die tijdens de 5 veldbezoeken zijn geobserveerd. Het is zeer aannemelijk dat individuen op meerdere avonden zijn waargenomen, waardoor de onderstaande figuur een vertekend beeld geeft over het werkelijke aantal aanwezige individuen.

Verspreiding en gedrag van vleermuissoorten in en rondom het plangebied. Dit betreft alle individuen die tijdens de 5 bezoeken zijn waargenomen.

Alle volgens de Nationale Databank Flora en Fauna eventueel voorkomende vleermuissoorten kunnen, afhankelijk van de soort, in meer of mindere mate gebouw bewonend zijn. Enkel de gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek foeragerend op en rond het plangebied aangetroffen. De gewone dwergvleermuis is een typisch gebouw bewonende soort. De gewone dwergvleermuis gebruikt ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

De Laatvlieger is overvliegend waargenomen. De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. Hij vliegt vaak op 5 tot 10 meter hoogte, maar soms ook wel hoger tussen de boomtoppen.

Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken. Afwezigheid van deze soorten nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten. Tijdens de najaar bezoeken zijn baltsgeluiden gehoord in het plangebied en in de nabijheid van het plangebied. Dit betreft echter een individu welke een verblijfplaats buiten het plangebied heeft. Er zijn geen bounce gedrag of zwermende en in/uitvliegende vleermuizen waargenomen.

4.4 Gebiedsfunctie

4.4.1 Verblifplaatsen/zwermgedrag

Tijdens de veldbezoeken in de zomermaanden zijn er in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in de te slopen gebouwen.

Tijdens de paarperiode (augustus-september) is 1 baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen, in de weide, op ruime afstand van de te slopen woning. Deze vleermuis lijkt gebonden te zijn aan een woning aan de Pater Rommelaan. Zwermgedrag is niet waargenomen. Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van verblijfplaatsen voor vleermuizen in de te slopen woning in het plangebied worden uitgesloten.

4.4.2 Foerageergebied

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied en de directe omgeving als foerageergebied van geringe betekenis is voor vleermuizen. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is. Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen als soort komt niet in het geding.

4.4.3 Vliegroutes

Essentiële vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied. Er zijn geen bomenrijen van meer dan 20 bomen aanwezig en er zijn geen vliegroutes van vleermuizen waargenomen tijdens de veldbezoeken. Een ontheffingsaanvraag voor vliegroutes is daarom dan ook niet nodig.

4.4.4 Paarterritoria

Tijdens de paarronde bezoeken in augustus en september is er één baltsende gewone dwergvleermuis op afstand waargenomen in de weide achter de woning. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Aangezien de baltsgeluiden alleen nabij de achtertuinen aan de Pater Rommelaan zijn gehoord kan worden aangenomen dat de verblijfplaats van dit dier in de een woning aan de Pater Rommelaan aanwezig is. De exacte plaats ervan is niet bekend.

4.4.5 Winterverblijfplaatsen

De gebouwen zijn ongeschikt als massawinterverblijfplaats. De afwezigheid van zwermactiviteiten tijdens de najaarsonderzoeken bevestigt dit. Indien er paarverblijfplaatsen aanwezig zouden zijn is dit voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterende gewone dwergvleermuizen. Afhankelijk van het type bebouwing zijn deze winterverblijfplaatsen alleen geschikt in milde winters of ook tijdens strenge vorst. Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied is het zeer onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

4.5 Overige soorten

Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicatief gedrag van overige gebouw bewonende soorten zoals spreeuw en kauw welke mogelijk aanwezig zijn nabij het plangebied. Hierbij zijn geen nesten van gebouw bewonende soorten waargenomen.

Van de huismus en gierzwaluw, welke voor zouden kunnen voorkomen in of rond het plangebied, zijn geen nesten of verblijfplaatsen gevonden. De gunstige staat van instandhouding van beide soorten komt niet in het geding door de voorgenomen werkzaamheden.

Er zijn in het plangebied minimaal 2 egels waargenomen, waarvan er 1 een schuilplaats heeft in de struiken bij het vervallen schuurtje.

5.1 Resultaten

- Er zijn in en nabij het plangebied twee soorten vleermuizen waargenomen, de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).
- Het onderzoek vond plaats van juni 2021 tot en met september 2021.
- Het gehele plangebied met daarbij alle structuren waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.
- Bij inspectie van het plangebied bij daglicht zijn geen vleermuiskeutels of andere sporen gevonden die duiden op vleermuisverblijfplaatsen.
- Er zijn geen geschikte bomen aanwezig in het plangebied die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in de te slopen gebouwen.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor maximaal 3 gewone dwergvleermuizen. Gelet op dit kleine aantal en het ruime aanbod aan vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving is het plangebied geen essentieel foerageergebied. Een onmisbaar foerageergebied binnen de plangrenzen is niet aan de orde.
- Er zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig in het plangebied.
- Bestaande lijnvormige groenstructuren waarlangs migratie- of foerageerroutes van vleermuizen zouden kunnen liggen worden niet aangetast door de voorgenomen plannen.
- Foeragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied kunnen zeker wel voorkomen.
- De balts van de gewone dwergvleermuis is in augustus in het plangebied gehoord.
- Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of andere soorten zijn niet gevonden.
- Het zogenaamde najaar zwermgedrag is niet waargenomen
- De geplande ontwikkeling heeft door de afwezigheid van verblijfslocaties geen negatief effect op lokale populaties van vleermuizen.

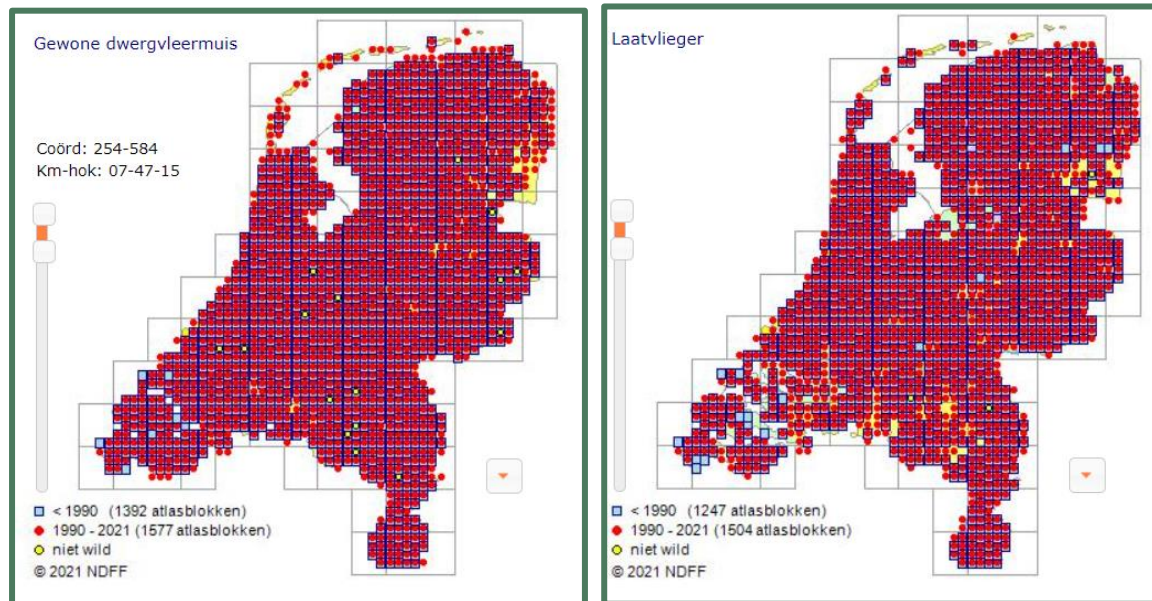
5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden. Ook komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor in de omgeving van het plangebied en elders in de provincie Noord-Brabant. De Laatvlieger is ook een zeer algemene soort in Nederland en is in het verleden regelmatig waargenomen in de buurt van het plangebied. Zie de onderstaande afbeelding voor recente verspreidingsinformatie van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

De voorgenomen ontwikkelingen zullen geen invloed hebben op de in het plangebied voorkomende vleermuizen. Er worden geen verblijfplaatsen aangetast en er worden geen essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied aangetast. Daarmee kan gesteld worden dat de duurzame instandhouding van de aangetroffen vleermuissoorten niet in gevaar zal komen door de geplande ontwikkeling. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is daarmee niet nodig.

Er zijn geen zomer-, kraam-, paar-, of winterverblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied. Zodoende worden er met de sloop geen verbodsartikelen overtreden van de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsverzoek bij bevoegd gezag niet noodzakelijk.

Het wordt wel aangeraden om de nieuwbouw natuurinclusief te ontwerpen en uit te voeren. Dit houdt in dat er definitieve verblijfplaatsen en een geschikte leefomgeving voor gebouw bewonende soorten zoals vleermuizen en huismussen worden gerealiseerd in en om de nieuwbouw.

Verspreiding gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Bron: verspreidingsatlas.nl

5.3 Aanbevelingen

- Omdat de locatie in gebruik is als foerageergebied voor vleermuizen wordt geadviseerd om de werkzaamheden bij daglicht uit te voeren.
- Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Er zijn onderhoudsvrije vleermuiskasten in de handel die kunnen worden ingemetseld of die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in of bij nieuwbouw toe te passen. (www.checklistgroenbouwen.nl)
- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen vogels broeden in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (het broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli).
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Vooronderzoek

Quick scan Brabant Eco 2021-BE-0913

Websites

www.brabant.nl
www.checklistgroenbouwen.nl
www.natuurmonumenten.nl
www.NDFF.nl
www.rijksoverheid.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vivarapro.nl
www.wetnatuurbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Overige bronnen

Checklist vleermuisprotocol
Dietz et al., 2011
Limpens et al., 2017
Netwerk groene bureaus

- Als bijlage 1 is toegevoegd de verspreidingsgegevens van NDFF
- Als bijlage 2 is toegevoegd de Flora en Fauna Check.nl